

Čís. 407.

Ustanovení § 263 tr. ř. předpokládá, že obžalovaný jest obviňován při hlavním přelíčení z jiného trestního činu, jenž dříve byl spáchán.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1921, Kr I 861/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Chebu ze dne 27. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování dle § 7, odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Dle čís. 8 § 281 tr. ř. namítá stížnost, že soud překročil obžalobu tím, že vynesl odsuzující výrok pro předražování, nedbaje při tom ustanovení § 263 tr. ř., poněvadž trestní udání bylo učiněno u soudu okresního, který je vyřídil pouze ohledně přestupku zákona o potravinách, ačkoliv mu bylo při hlavním přelíčení známo, že obžalovaný jest viněn také z předražování, a veřejný obžalobce si nevyhradil stíhání pro tento trestní čin, pročež bylo nepřípustno, stíhati ho dále pro předražování. Stížnost je na omylu. Není zde případu §u 263 tr. ř., který předpokládá, že obžalovaný jest obviňován při hlavním přelíčení z jiného trestního činu, spáchaného dříve. Toho zde nebylo. Obžalovaný byl již v původním trestním oznámení obviněn také z předražování, soud okresní správně ihned postoupil vyřízení této části udání soudu lichevnímu, k projednávání výlučně příslušnému, a dále se s tímto činem obžalovaného nezabýval. V tomto postupu okresního soudu nelze proto také spatřovati vyloučení ve smyslu § 57 tr. ř., k němuž by ostatně okresní soud nebyl ani příslušným.

Čís. 408.

Jest »násilným vpádem« ve smyslu § 83 tr. zák., zabere-li více osob vespolek nemovitost způsobem, nedopouštějícím pochybnosti o tom, že osoby ty jsou odhodlány, použití násilí proti tomu, kdo by se pokusil klásti odpor jejich svémocnému počínání; lhůstojno, že pachatelé nepoužili skutečného násilí, aniž jim hrozili.

K pojmu »původce« ve smyslu § 84 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1921, Kr I 187/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 14. ledna 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle § 83 tr. zák.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti dle čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, že ve zjištěném jednání obžalovaných nespočívá skutková podstata prvního případu § 83 tr. zák. pro nedostatek násilného vpadnutí do cizího majetku. Rozsudek sám prý zjišťuje, že obžalovaní se nedopustili žádného fyzického násilí, a pouhé protiprávní zabránění cizího majetku bez násilí není prý o sobě zločinem dle § 83 tr. zák., nýbrž obyčejným rušením držby dle civilního práva. Stížnost je na omylu. »Násilné vpadnutí« ve smyslu citovaného § předpokládá arci již vzhledem k doslovu tohoto zákonného obratu, by vynaloženo bylo násilí; toto může býti však pojmově nejen fyzickým, nýbrž také psychickým, způsobeným tak zvanou vis compulsiva, jestliže osoby, v cizí nemovitost vpadnuvší, projevíly buď výslovně, neb daly konkludentním způsobem na jevo úmysl, použití po případě násilí, proti němuž jevil by se jakýkoliv odpor bezvýsledným. Násilí takového rázu vzal nalézací soud na základě průvodního materiálu za prokázáno, vysloviv, že byť i obžalovaní nedopustili se nějakého násilí fyzického, jednali s cizí nemovitostí způsobem protiprávním, kterému by se úřednictvo velkostatku marně bránilo, poněvadž situace byla taková, že úřednictvo ani nemohlo pomyslet na nějaký fys. odpor proti protiprávnímu jednání obžalov. K přesvědčení tomuto dlužno se plně přidati, uváží-li se zejména, že proti 5 úředníkům bylo tu dělnictvo velkostatku v počtu 45 osob, které den před tím zastavilo solidárně práci, a přihlíží-li se ku tehdejšímu revolučnímu hnutí, široké vrstvy dělnické zachvátivšímu, s nímž i tento případ byl ve zřejmé souvislosti. Zákonný znak násilného vpádu dlužno proto považovati za splněný i tehdy, když více osob vespolek zabere nemovitost způsobem, který nedopouští žádné pochybnosti v tom ohledu, že osoby ty jsou odhodlány použití násilí proti tomu, kdo by se pokusil, jejich svědomosti klásti odpor. Důsledkem toho je s právního hlediska nerozhodno, že obžalovaní nepoužili skutečného násilí aniž jím hrozili, poněvadž stačí, dali-li svým chováním na jevo, že jsou připraveni eventuelní odpor násilím zlomiti. Vzhledem k tomu je též lhostejno, že obžalovaným vstup do kanceláře nikdo nezabraňoval, ba že ředitel za obžalovanými do kanceláře přišel; ostatně dlužno poukázati k tomu, že v rozsudku není zjištěno, že by úřednictvo bylo vědělo, za jakým účelem obžalovaní do kanceláře přišli a k vůli čemu byli úředníci a zejména ředitel velkostatku k dostavení se do kanceláře vyzváni, a že trestnost jednání obžalovaných nespočívá v pouhém faktu jejich vkročení do kanceláře, nýbrž v tom, že tak učinili v netajeném úmyslu, by se uvedli ve správu dvoru a tím i v držbu této nemovitosti shora vyloženým násilným způsobem. I tento úmysl nalézací soud zjistil a bezvadně odůvodnil, i je se stanoviska čís. 9 a) § 281 tr. ř. v tomto směru jakákoliv stížnost nepřipustna. Složkou skutkové podstaty zločinu dle § 83 tr. zák. jest ovšem rušení klidné držby nemovitosti neb práv, k ní se vztahujících, toto rušení nabývá však zločinné povahy tím, že bylo předsevzato násilným způsobem a v úmyslu, brániti někomu ve výkonu jeho držebních neb jinakých k nemovitosti mu příslušejících práv. Oba předpoklady jsou v tomto případě dány i byli obžalovaní právem uznáni vinnými zločinem dle § 83 tr. z. — Neodůvodněnou je též stížnost, pokud brojí proti

názoru nalézacího soudu, že všichni obžalovaní byli činni jako původcové, tvrdíc jednak, že soud neudává pro původcovství žádných důvodů (čís. 5 § 281 tr. ř.), jednak pak namítajíc, že není možno, by ze 4 pachatelů všichni 4 byli původci a všichni byli odsouzeni dle první věty § 84 tr. zák. Může prý býti původcem nejvýše jeden z nich a ostatní mohli tvořiti sebraný lid, nemohli prý však všichni čtyři býti původci bez sebraného lidu (čís. 10 § 281 tr. ř. správně čís. 11, poněvadž je věcně namítáno, že nalézací soud při výměře trestu v neprospěch obžalovaného překročil hranice zákonné sazby). Než v odpor vzatý rozsudek zjišťuje o v š e c h obžalovaných, že vůči úřednictvu prohlásili, že zabírají dvůr a že vyzvali ředitele, by jim vydal všechny klíče, že všichni odmítli žádost ředitele za odložení věci na pondělí, a opakovali vyzvání, by jim byly vydány veškery klíče, že pak všichni převzali pokladnu, potvrdili převzetí jejího obsahu a vykázali úřednictvo z kanceláře s tím, že už tam nemají co dělat. Těmito zjištěnými skutečnostmi je úplně opodstatněn pojem »původcovství« ve smyslu § 84 tr. zák., a v nich sluší spatřovati též ono stížností postrádané odůvodnění po skutkové stránce. V právním ohledu dlužno vytknouti, že zákon, rozeznáváje v § 84 tr. zák. mezi původci a pomocníky, dává zřejmě na srozuměnou, že původcem nemíní zde, jako na př. v § 5 neb 44 e) tr. zák. jen návodce nebo strůjce, nýbrž každého přímého pachatele, jenž nepředsevzal čin v cizím zájmu, byv jiným k tomu zjednan, nýbrž ve vlastním zájmu, pro svůj vlastní účel. Přímé pachatelství všech čtyř obžalovaných je však hořejšími zjištěními prokázáno; vychází z nich na jevo, že každému z obžalovaných záleželo na tom, by pokoj byl porušen a zamýšlené násilí bylo vykonáno; že všichni účastnili se na spáchání činu ve společném zájmu, že všichni jednali, sledující společný stranickopolitický účel; žádný z nich nebyl pouhým pomocníkem, by sloužil vůli třetího. Všichni obžalovaní jsou proto původci ve smyslu § 84 tr. zák. a nikoli pouhými pomocníky. Byl proto právem vyměřen trest dle první věty § 84 tr. zák.

Čís. 409.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Sbíhá-li se zločin dle obecného trestního zákonníka s přečinem podloudného vývozu, jest vyměření trest žaláře dle sazby, stanovené na zločin, aniž by bylo lze dobu, nedostávající se do 6 měsíců (§ 7 odst. 2. cit. zák.) doplniti vězením.

Výrok o propadnutí zboží, podloudně vyváženého, může postihnouti i osobu na trestním činu nezúčastněnou.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1921, Kr II 103/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 26. ledna 1921, jímž byl obžalovaný uznán vinným